

VIRK - Starfsendurhæfingarsjóður ses.

Ársreikningur 2020

Efnisyfirlit

bls.

Skýrsla stjórnar	2 - 4
Áritun óháðs endurskoðanda	5 - 6
Rekstrarreikningur	7
Efnahagsreikningur	8
Sjóðstreymi	9
Skýringar	10 - 18

VIRK - Starfsendurhæfingarsjóður ses.
Kennitala 440608-0510
Guðrúnartúni 1, 105 Reykjavík

Skýrsla stjórnar

Meginstarfsemi sjóðsins

Hlutverk VIRK er að efla starfsgetu einstaklinga með heilsubrest sem stefna að aukinni þátttöku á vinnumarkaði. VIRK var stofnað á árinu 2008 og hefur frá hausti 2009 veitt markvissa þjónustu um allt land. VIRK hefur á undanförunum 13 árum stöðugt verið að þróa þjónustu sína í takt við reynslu, árangur og rannsóknir hérlendis og erlendis. Markmiðið er ávallt að bjóða upp á faglega þjónustu af bestu gæðum sem skilar árangri fyrir bæði einstaklinga og samfélag.

Starfsemin á árinu

Samkvæmt rekstrarreikningi var afkoma VIRK fyrir fjármagnsliði neikvæð um 105 millj.kr. á árinu. Að öðru leyti vísast til ársreikningsins varðandi fjárhagsstöðu sjóðsins og rekstur hans á liðnu ári. Þetta er í fyrsta sinn sem afkoma VIRK fyrir fjármagnsliði er neikvæð og skýrist það af áhrifum Covid-19 á tekjur VIRK. Tekjur VIRK eru tiltekið hlutfall af heildarlaunagreiðslum á vinnumarkaði og VIRK fær ekki hlutfall af atvinnuleysisbótum. Þegar heildarlaunagreiðslur á vinnumarkaði dragast saman eins og gerðist á árinu 2020 þá veldur það tekjulækkun hjá VIRK. Stjórn VIRK fjallaði um þessa stöðu á fundi sínum í apríl 2020 og ákvað að mikilvægt væri þrátt fyrir tekjulækkun að halda uppi óbreyttu þjónustustigi og því yrði hluti af varasjóði VIRK notaður til að tryggja það á árinu 2020. Einnig yrði leitað leiða til hagræðingar í rekstri eins og mögulegt væri.

Stöðugildi hjá sjóðnum voru 54,1 og launagreiðslur sjóðsins námu 523 millj.kr. á árinu. Stöðugildin á fyrra ári voru 51,9 og launagreiðslur námu 494 millj.kr. á árinu 2019. Stöðugildum fjölgaði lítillega á milli ára en á móti var talsvert stórum hópi verktaka sagt upp sínum samningum og niðurstaðan í heild sinni var talsverð hagræðing í veittri þjónustu til einstaklinga.

Á árinu 2020 hefur verið lögð áhersla á að þróa áfram þjónustu við einstaklinga með skerta starfsgetu vegna heilsubrests. Undanfarin ár hefur sérstök áhersla verið lögð á aukna atvinnutengingu í starfsendurhæfingu og svo verður áfram á árinu 2021. Einnig hefur hlutverk VIRK í forvörnum aukist mikið á undanförunum þremur árum og stefnt er að því að halda áfram á þeirri braut. Mikil vinna hefur einnig átt sér stað á árinu 2020 við að straumlínulaga og bæta ýmsa þjónustuferla og upplýsingagjöf í takt við niðurstöður mikillar stefnumótunarvinnu sem farið var í í lok árs 2019.

Á árinu 2020 komu 2.331 nýir einstaklingar í þjónustu VIRK og hafa aldrei komið fleiri einstaklingar inn í þjónustu á einu ári. Heildarfjöldi einstaklinga í þjónustu í lok árs 2020 var 2.607. Áfram leitar til VIRK mikill fjöldi einstaklinga sem hafa verið lengi frá vinnumarkaði og glímur við flókinn og erfiðan vanda.

Húsnæði og varasjóður

VIRK keypti húseignina í Borgartúni 18 í lok árs 2020 og flytur starfsemi sína þangað í apríl 2021. VIRK mun nota 2 hæðir og kjallara fyrir starfsemi sína en leigja út þriðju hæðina í Borgartúni 18. Hluti af varasjóði VIRK var notaður til að fjármagna þessi kaup. VIRK var áður í leiguhúsnæði í Guðrúnartúni 1 og var það húsnæði orðið allt of lítið fyrir starfseminu og ekki möguleiki á að fá þar meira húsnæði til leigu.

Varasjóður í lok árs var jákvæður um 3.843 millj.kr. en var 4.813 millj.kr. í byrjun árs. Varasjóður VIRK hefur þannig minnkað um 970 millj.kr. eða um 20% á árinu 2020.

Það er ekki hlutverk eða markmið VIRK að safna fjármunum í sjóði. VIRK er hins vegar ekki með ríkisábyrgð og því þarf að vera til staðar varasjóður til að geta staðið við þá samninga og þær skuldbindingar sem VIRK hefur samkvæmt lögum nr. 60/2012 um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða. Ráðgjafafyrirtækið Talnakönnun hefur metið þörf á stærð varasjóðs miðað við starfseminu og niðurstaðan er sú að nauðsynlegur lágmarkssjóður sé 3.039 millj.kr. króna. Þetta er sjóður sem samkvæmt tölfræðilegum aðferðum er með 50% öryggi (þ.e. helmingslíkur eru á að kostnaðurinn verði meiri). Sé hins vegar miðað við 97,5% öryggi eins og oft er gert í tryggingafélögum fæst að sjóðurinn þyrfti að vera 4.396 millj. kr. Raunverulegur sjóður er 3.843 millj. kr. sem svarar til 88,2% öryggis. Það er mat stjórnar VIRK að varasjóður VIRK tryggi í dag það öryggi sem þarf að vera til staðar í rekstri VIRK og ekki sé þörf á frekari söfnun í varasjóð.

Skýrsla stjórnar frh.

Framtíðaráform

Haustið 2019 var farið í stefnumótunarvinnu hjá VIRK með aðkomu mjög margra aðila bæði innan og utan VIRK. Skerpt var á hlutverki VIRK í ljósi þeirrar þróunar sem orðið hefur undanfarin ár og mótuð var framtíðarsýn og stefna til ársins 2025.

Framtíðarsýn VIRK til ársins 2025 er eftirfarandi:

- VIRK skilar samfélagslegum ávinningi með árangursríkri og markvissri starfsendurhæfingu sem mætir þörfum einstaklinga og atvinnulífs
- Þjónustan er straumlínulöguð og þrepaskipt út frá vanda einstaklinga
- Skilvirkt og öflugt samstarf er við fagaðila, vinnustaði, stéttarfélög, lífeyrissjóði og stofnanir um allt land
- Almenn vitneskja er um ávinning af starfi VIRK og rétt einstaklinga til þjónustu hjá VIRK
- Atvinnutenging VIRK stuðlar að auknum tækifærum á vinnumarkaði fyrir einstaklinga með heilsubrest
- Forvarnarverkefni VIRK stuðlar að heilsusamlegu starfsumhverfi og eykur þannig þátttöku einstaklinga á vinnumarkaði
- VIRK er fyrirmyndar vinnustaður þar sem lögð er áhersla á vellíðan og árangur starfsmanna

Út frá ofangreindri framtíðarsýn hafa síðan verið settar niður eftirfarandi áherslur til næstu 3ja ára:

- Þjónustan verði straumlínulöguð og þrepaskipt út frá vanda einstaklinga
- Skilvirkt og öflugt samstarf er við fagaðila, vinnustaði, stéttarfélög, lífeyrissjóði og stofnanir um allt land
- Almenn vitneskja er um rétt einstaklinga til þjónustu hjá VIRK og ávinning af starfi VIRK
- Atvinnutenging VIRK stuðlar að auknum tækifærum á vinnumarkaði fyrir einstaklinga með heilsubrest
- Forvarnarverkefni VIRK stuðlar að heilsusamlegu starfsumhverfi og eykur þannig þátttöku einstaklinga á vinnumarkaði
- VIRK er fyrirmyndar vinnustaður þar sem lögð er áhersla á vellíðan og árangur starfsmanna.

Starfsemi VIRK mun halda áfram að þróast og eflast á næstu árum. Starfsendurhæfing er tiltölulega ný faggrein sem er í stöðugri þróun um allan heim og sífellt bætist við ný þekking og reynsla sem taka þarf mið af við þróun þjónustunnar hjá VIRK. Einstaklingar sem þurfa á starfsendurhæfingu að halda eru undantekningarlítið að glíma við flókinn vanda og aðstæður sem kalla á það að mismunandi fagstéttir vinni saman að því að veita meðferð og finna lausnir auk þess sem nauðsynlegt er að ólíkar stofnanir velferðarkerfisins vinni saman út frá þeim fjölbreyttu þörfum sem einstaklingar hafa.

Ráðstöfun afkomu ársins

Stjórnin vísar til eiginfjárfirlits vegna ráðstöfunar á afkomu ársins.

Áhrif Covid-19 faraldursins

Ljóst er að áhrif Covid-19 munu áfram hafa mikil áhrif á rekstur VIRK á árinu 2021 og samþykkt fjárhagsáætlun vegna ársins 2021 gerir ráð fyrir um 253 milljón króna halla fyrir fjármagnsliði. Stjórn VIRK hefur þannig samþykkt að ganga á varasjóð VIRK til að tryggja óskerta þjónustu á árinu 2021. Reikna má með að Covid-19 geti haft áhrif í þá veru að aukin eftirspurn verði eftir starfsendurhæfingarþjónustu á næstu mánuðum og árum og því er mikilvægt fyrir samfélagið í heild sinni að halda uppi eins góðu þjónustustigi á sviði starfsendurhæfingar og mögulegt er. Eðli málsins samkvæmt er aðeins hægt að ganga tímabundið á varasjóð vegna útgjalda umfram tekjur og því þarf að gæta þess að því að útgjöld vegna þjónustunnar nemi ekki hærri fjárhæð en vænta má í tekjur þegar þessari kreppu linnir.

Staða VIRK er hins vegar sterk, efnahagur stofnunarinnar er sterkur og til staðar er varasjóður sem gerir stofnuninni kleift að halda uppi þjónustu þrátt fyrir áfall sem þetta. Stofnunin er því vel í stakk búin til að mæta efnahagslegum áföllum af völdum COVID-19 veirunnar.

Skýrsla stjórnar frh.

Atburðir eftir lok reikningsskiladags

Í desember 2020 tilkynnti félagsmálaráðuneytið að til stæði að gera heildarúttekt á VIRK – Starfsendurhæfingarsjóði ses samkvæmt bráðabirgðaákvæði II í lögum nr. 60/2012 um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða. Skipuð hefur verið nefnd sérfræðinga um þessa úttekt og hefur hún þegar hafið störf og áætlað er að hún ljúki störfum eigi síðar en 1. september 2021. Nefndin skal samkvæmt áður nefndum lögum leggja mat á það hvort framlögum til VIRK „hafið verið ráðstafað með sem skilvirkustum hætti í þágu þeirra markmiða sem stefnt er að í lögum þessum og hvort þjónusta starfsendurhæfingarsjóða hafi haft mælanleg áhrif á örorkubyrði lífeyrissjóða og almannatrygginga og nýgengi örorku á starfstíma starfsendurhæfingarsjóða“.

Stjórn VIRK gerir ekki athugasemd við að framkvæmd verði heildarúttekt á starfsemi VIRK en hefur bent ráðuneytinu á að það sé ekki raunhæft eða rétt að meta árangur VIRK í samhengi við örorkubyrði lífeyrissjóða og Tryggingastofnun ríkisins eins og gert er ráð fyrir í ofangreindu bráðabirgðaákvæði laga nr. 60/2012. Mikilvægir þættir sem VIRK hefur enga stjórn á ráða miklu um nýgengi örorku. Áhrifaþættirnir eru fjölmargir og flóknir og rannsóknir og reynsla sýna að árangur næst yfirleitt ekki nema tekið sé heildstætt á öllum þáttum sem skipta máli.

Þegar VIRK var stofnað þá litu stofnaðilar VIRK svo á að aukin starfsendurhæfing væri einn þáttur í víðtækri kerfisbreytingu sem þyrfti að eiga sér stað til að sporna gegn vaxandi örorkutíðni. VIRK átti að vera hluti mikillar kerfisbreytingar í starfsendurhæfingar- og örorkumálum. Sú kerfisbreyting hefur hins vegar ekki átt sér stað. Það er því ekki sanngjarnt eða raunhæft að meta árangur af starfsemi VIRK út frá stærðum sem eiga sér fjölmarga og sterka áhrifavalda aðra en þá sem snúa að starfsendurhæfingu og skipulagningu hennar.

Stjórn VIRK – Starfsendurhæfingarsjóðs ses. og framkvæmdastjóri staðfesta hér með ársreikning sjóðsins fyrir árið 2020 með undirritun sinni.

Reykjavík, 8. apríl 2021

Stjórn:

Framkvæmdastjóri:

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar VIRK - Starfsendurhæfingarsjóðs ses.

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning VIRK - Starfsendurhæfingarsjóðs ses. fyrir árið 2020, að undanskilinni skýrslu stjórnar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu sjóðsins á árinu 2020, efnahag þess 31. desember 2020 og breytingu á handbæru fé á árinu 2020, í samræmi við lög um ársreikninga og settar reikningsskilareglur.

Ársreikningurinn innifelur

- Skýrslu stjórnar
  - Rekstrarreikning fyrir árið 2020
  - Efnahagsreikning þann 31. desember 2020
  - Sjóðstreymi fyrir árið 2020
  - Skýringar, sem innifela helstu reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.
- Skýrsla stjórnar er undanskilin endurskoðun, sbr. kafla um aðrar upplýsingar.

Grundvöllur álits

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er nánar útskýrð í kaflanum um ábyrgð endurskoðenda.

Óhæði

Við erum óháð sjóðnum samkvæmt ákvæðum laga um endurskoðendur og endurskoðun og siðareglna sem gilda um endurskoðendur á Íslandi og varða endurskoðun okkar á ársreikningi sjóðsins. Við uppfyllum jafnframt aðrar kröfur um starf okkar sem endurskoðendur í samræmi við ákvæði siðareglna.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Aðrar upplýsingar, þ.m.t. skýrsla stjórnar

Stjórn og framkvæmdastjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar eru skýrsla stjórnar sem lá fyrir við áritun okkar. Aðrar upplýsingar eru jafnframt ársrit sjóðsins sem lá ekki fyrir við áritun okkar.

Álit okkar á ársreikningnum nær ekki til annarra upplýsinga og við staðfestum þær ekki á neinn hátt.

Í tengslum við endurskoðun okkar á ársreikningi sjóðsins ber okkur að yfirfara aðrar upplýsingar, þegar þær liggja fyrir og meta hvort þær eru í verulegu ósamræmi við ársreikninginn eða skilning sem við höfum aflað við endurskoðunina eða ef svo virðist að verulegar rangfærslur séu í þeim. Ef við, á grundvelli vinnu okkar, ályktum að verulegar rangfærslur séu í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Við höfum ekki greint atriði sem ber að greina sérstaklega frá.

Hvað varðar skýrslu stjórnar höfum við, í samræmi við ákvæði 104. gr. laga um ársreikninga nr. 3/2006, yfirfarið að skýrsla stjórnar hafi að geyma þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga komi þær ekki fram annars staðar í ársreikningnum.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og settar reikningsskilareglur. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er að sé til staðar varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra anmarka hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins ber stjórnendum sjóðsins að meta hæfi þess til áframhaldandi starfsemi. Stjórnendum ber að semja ársreikning sjóðsins á þeirri forsendu að um áframhaldandi starfsemi sé að ræða, nema stjórnendur ætli að leysa sjóðinn upp eða hætta rekstri hans, eða hafi ekki raunhæft val um annað en að hætta starfsemi sjóðsins. Stjórnendum sjóðsins ber að setja fram viðeigandi skýringar varðandi hæfi hans til áframhaldandi starfsemi ef við á og hvers vegna stjórnendur beita forsendunni um áframhaldandi starfsemi við gerð og framsetningu ársreikningsins.

Stjórn skal hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka og gefa út áritun með álit okkar. Nægjanleg vissu er mikil vissu en ekki trygging þess að endurskoðun, sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, muni ávallt leiða í ljós alla verulega annmarka séu þeir til staðar. Annmarkar geta stafað af sviksemi eða mistökum og eru metnir verulegir ef þeir, einir og sér eða samanlagðir, gætu haft áhrif á fjárhagslegar ákvarðanir notenda sem grundvallaðar eru á ársreikningnum.

Endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegu mati og faglegru tortryggni. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

Greinum og metum áhættuna af verulegum annmörkum, vegna sviksemi eða mistaka, og skipuleggjum endurskoðunaraðgerðir til að mæta þessari áhættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi grunnur fyrir álit okkar. Áhættan af því að greina ekki verulega annmarka sem stafa af sviksemi er meiri en áhætta af annmörkum vegna mistaka, þar sem sviksemi getur stafað af fölsun, misvísandi framsetningu ársreiknings, að mikilvægum atriðum sé viljandi sleppt, samanteknum ráðum eða að innra eftirlit sé sniðgengið.

Öflum skilnings á innra eftirliti sem er viðeigandi fyrir endurskoðun okkar í þeim tilgangi að hanna endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits sjóðsins.

Metum hvort val stjórnenda á reikningsskilaaðferðum sé viðeigandi og hvort matsaðferðir þeirra raunhæfar. Einnig skoðum við hvort tengdar skýringar séu við hæfi.

Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um áframhaldandi starfsemi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi sjóðsins eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi hans. Ef við teljum að veruleg óvissa ríki, ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum í ársreikningnum um óvissuna og ef þær upplýsingar eru ekki nægjanlegar að okkar mati, víkjum við frá fyrirvaralausum álitum. Niðurstaða okkar byggir á þeim endurskoðunargögnum sem við höfum aflað fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni leitt til þess að sjóðurinn verði ekki lengur rekstrarhæfur.

Metum framsetningu, gerð og innihald ársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum og hvort hann grundvallast á fyrirbyggjandi færslum og atburðum og gefi glögga mynd samanber álit okkar.

Við upplýsum stjórn meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp geta komið í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka í innra eftirliti ef við á.

Reykjavík, 8. apríl 2021

PricewaterhouseCoopers ehf.

Bryndís Björk Guðjónsdóttir
löggiltur endurskoðandi

Rekstrarreikningur 2020

	Skýringar	2020	2019
Rekstrartekjur			
Iðgjöld	3	2.623.628.734	2.657.996.564
Framlag ríkisins	3	790.000.000	739.500.000
		<u>3.413.628.734</u>	<u>3.397.496.564</u>
Starfsendurhæfing			
Útgjöld vegna starfsendurhæfingar	5	3.157.012.230	3.009.041.188
		<u>3.157.012.230</u>	<u>3.009.041.188</u>
Rekstrarkostnaður			
Laun og tengd gjöld vegna skrifstofu	4	186.391.765	173.884.520
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	6	175.149.538	169.819.988
		<u>361.541.303</u>	<u>343.704.508</u>
Afkoma fyrir fjármagnsliði		(104.924.799)	44.750.868
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld			
Fjármunatekjur		357.499.165	343.747.732
Fjármagnsgjöld		(202.579)	(249.548)
Fjármagnstekjuskattur		(59.822.556)	(27.888.348)
	7	<u>297.474.030</u>	<u>315.609.836</u>
Afkoma ársins		<u>192.549.231</u>	<u>360.360.704</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2020

Eignir	Skýringar	2020	2019
Varanlegir rekstrarfjármunir:			
Fasteign	8	1.179.270.792	0
Fjárfestingar:			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum		507.425.058	498.258.224
Skuldabréf og skuldabréfasjóðir		3.150.193.108	3.768.200.413
Innlánsreikningur		90.769.325	287.553.462
	9	<u>3.748.387.491</u>	<u>4.554.012.099</u>
Aðrar eignir:			
Óinnheimt iðgjöld og aðrar kröfur	10	336.266.974	334.572.809
Handbært fé	11	126.307.094	292.693.173
		<u>462.574.068</u>	<u>627.265.982</u>
Eignir samtals		<u><u>5.390.232.351</u></u>	<u><u>5.181.278.081</u></u>
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé			
Stofnfé		1.500.000	1.500.000
Sjóður til forvarnarverkefna		37.344.590	54.381.862
Annað eigið fé		1.179.270.792	0
Varasjóður		3.843.053.797	4.812.738.086
	12	<u>5.061.169.179</u>	<u>4.868.619.948</u>
Skuldir			
Ýmsar skammtímaskuldir	13	329.063.172	312.658.133
		<u>329.063.172</u>	<u>312.658.133</u>
Eigið fé og skuldir samtals		<u><u>5.390.232.351</u></u>	<u><u>5.181.278.081</u></u>
Aðrar upplýsingar	15 - 17		

Sjóðstreymi ársins 2020

	Skýringar	2020	2019
Rekstrarhreyfingar			
Hreint veltufé frá rekstri:			
Afkoma ársins		192.549.231	360.360.704
Hreinar (fjármunatekjur) / fjármagnsgjöld		(297.474.030)	(315.609.836)
		<u>(104.924.799)</u>	<u>44.750.868</u>
Lækkun (hækkun) rekstartengdra eigna:			
Skammtímakröfur		(1.694.165)	(21.932.574)
Hækkun (lækkun) rekstartengdra skulda:			
Skammtímaskuldir		16.405.039	26.340.778
		<u>14.710.874</u>	<u>4.408.204</u>
Greiddir vextir og þjónustugjöld			
		(202.579)	(249.548)
Innborgaðar fjármunatekjur af handbæru fé og kröfum			
		3.802.829	11.333.610
Greiddur fjármagnstekjuskattur af vaxtatekjum af handbæru fé			
		(541.729)	(2.067.889)
Handbært fé (til rekstrar) frá rekstri		<u>(87.155.404)</u>	<u>58.175.245</u>
Fjárfestingahreyfingar			
Innlausn (viðbót) fjármuna í eignastýringu			
		1.100.040.117	0
Fjárfesting í fasteign			
		(1.179.270.792)	0
		<u>(79.230.675)</u>	<u>0</u>
(Lækkun) hækkun á handbæru fé		(166.386.079)	58.175.245
Handbært fé í byrjun árs		292.693.173	234.517.928
Handbært fé í árslok		<u>126.307.094</u>	<u>292.693.173</u>

Aðrar upplýsingar

15 - 17

Skýringar

1. Almennar upplýsingar

Hlutverk VIRK er að efla starfsgetu einstaklinga með heilsubrest sem stefna að aukinni þátttöku á vinnumarkaði.

VIRK - Starfsendurhæfingarsjóður ses. er með heimilisfesti á Íslandi. Skráð aðsetur sjóðsins er að Guðrúnartúni 1, 105 Reykjavík.

Um starfsemi VIRK - Starfsendurhæfingarsjóðs gilda lög nr. 60/2012 um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða. Þar er kveðið á um greiðsluskyldu atvinnurekenda í sjóðinn og nam hún 0,13% af heildarlaunum starfsmanna á árinu 2015. Þessa fjárhæð bar lífeyrissjóðum að innheimta og skila til VIRK. Einnig er þar kveðið á um greiðsluskyldu lífeyrissjóða og nemur hún sömu fjárhæð og lífeyrissjóðirnir fá innheimta af atvinnurekendum.

Í lok árs 2015 var sett bráðabirgðaákvæði í lög nr. 60/2012 um tímabundna lækkun gjalda úr 0,13% í 0,10% af stofni tryggingagjalds. Þetta ákvæði hefur verið framlengt á hverju ári síðan það var sett. Framlag ríkisins var 790 milljónir króna á árinu 2020 og nemur 0,05% af gjaldstofni tryggingagjalds. Framlag ríkisins verður 761 milljón króna á árinu 2021.

2. Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga að því undanskildu að hugbúnaður og rekstrarfjármunir eru gjaldfærðir við kaup. Ársreikningurinn er settur fram í íslenskum krónum. Gerð er grein fyrir helstu reikningsskilaaðferðum sem í meginatriðum eru þær sömu og árið á undan að öðru leyti en því sem fram kemur hér á eftir. Ársreikningurinn er gerður miðað við áframhaldandi starfsemi.

Við gerð reikningsskilanna þurfa stjórnendur að meta ýmis atriði og gefa sér forsendur um mat á eignum, skuldum, tekjum og gjöldum. Þó svo mat þetta sé samkvæmt bestu vitund stjórnenda geta raunveruleg verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir reynst önnur en niðurstaða samkvæmt matinu.

Upplýsingar um reikningsskilaaðferðir helstu liða er að finna í viðeigandi skýringum og í skýringu 16.

3. Rekstrartekjur

lðgjöld

lðgjöld atvinnurekenda	1.327.008.661	1.347.293.671
Móttframlag lífeyrissjóða	1.329.887.526	1.344.110.581
Innheimtuþóknun	(33.267.453)	(33.407.688)
	<u>2.623.628.734</u>	<u>2.657.996.564</u>

lðgjöld

lðgjöld samanstanda af greiðsluskyldu atvinnurekenda og lífeyrissjóða í samræmi við lög nr. 60/2012 um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða.

lðgjöld eru færð til tekna í rekstrarreikning þegar greiðsla berst sjóðnum, en við áramót eru þau lðgjöld sem greidd hafa verið á fyrstu vikum eftir lok reikningsskilatímabils færð til tekna.

Framlag ríkisins

Framlag ríkisins er færð til tekna á grundvelli greiðslu frá ríkissjóði í samræmi við ákvæði laga um tryggingagjald nr. 113/1990 og laga um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða nr. 60/2012.

4. Laun, launatengd gjöld og starfsmannakostnaður

	2020	2019
Laun og launatengd gjöld ársins sundurliðast þannig:		
Laun	522.742.850	493.977.457
Launatengd gjöld	112.073.249	106.142.599
Áunnið orlof, breyting	13.865.072	3.725.527
Annar starfsmannakostnaður	23.640.898	21.945.618
	<u>672.322.069</u>	<u>625.791.201</u>

Launagreiðslur til stjórnenda sjóðsins:

Framkvæmdastjóri	19.525.060	19.375.300
Stjórnarmenn fá ekki greitt fyrir stjórnarsetu.		

Laun, launatengd gjöld og annar starfsmannakostnaður kemur þannig fram í rekstrarreikningi:

Laun og tengd gjöld vegna skrifstofu	186.391.765	173.884.520
Fært undir útgjöld meðal starfsendurhæfingar	485.930.304	451.906.681
	<u>672.322.069</u>	<u>625.791.201</u>

Skýringar

4. Laun, launatengd gjöld og starfsmannakostnaður frh.

Meðalfjöldi starfsmanna umreiknaður í heilsársstörf:

Skrifstofa	14,5	14,4
Starfsendurhæfing	39,6	37,5
	<u>54,1</u>	<u>51,9</u>

Meginástæða fjölgunar á stöðugildum hjá sjóðnum milli áráanna 2019 og 2020 er fyrst og fremst vegna sérfræðinga sem áður voru í aðkeyptri þjónusta.

5. Útgjöld vegna starfsendurhæfingar

	2020	2019
Útgjöld vegna starfsendurhæfingar greinast þannig:		
Þjónusta og aðstöðugjald vegna ráðgjafa	783.907.069	688.040.555
Sérfræðiþjónusta og matsteymi	190.955.243	200.924.650
Úrræði	1.550.408.674	1.451.273.901
Laun og tengd gjöld vegna starfsendurhæfingar	485.930.304	451.906.681
Þróun og rekstur á upplýsingakerfi	105.951.618	152.333.535
Styrkir vegna þróunar, rannsókna, virkni og framleiðslu kynningarefnis	22.822.050	18.943.728
Forvarnarverkefni	17.037.272	45.618.138
	<u>3.157.012.230</u>	<u>3.009.041.188</u>
Meðalfjöldi starfsmanna umreiknaður í heilsársstörf	39,6	37,5
Fjöldi stöðugilda ráðgjafa í lok árs	55,4	51,8
Fjöldi einstaklinga sem nutu þjónustu á vegum VIRK í lok árs	2.607	2.571
Fjöldi nýrra einstaklinga í þjónustu á árinu	2.331	2.092

10 sérfræðingar (2019: 16) voru í sérhæfðum mats- og rýniteymum í lok árs, en vinnuframlag þeirra er mjög mismunandi. Um er að ræða aðkeypta þjónustu sjálfstæðra verktaka í þessum teymum. Verklagi var breytt haustið 2020 þ.a. starfsmenn VIRK sinna nú þeim verkefnum sem verktakar sinntu áður.

6. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður

	2020	2019
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður greinist þannig:		
Húsaleiga	31.805.936	31.153.654
Viðhald húsnæðis	193.106	1.383.903
Annar rekstrarkostnaður fasteigna	21.006.060	6.096.279
Innréttingar, áhöld og tæki	13.936.761	8.510.749
Ritföng og prentun	1.692.050	1.621.705
Sími, internetkostnaður og burðargjöld	5.018.100	5.552.530
Gjaldfærð áhöld og viðhald	80.020	52.750
Útgáfa og kynningarkostnaður	10.961.387	13.334.241
Menntun, ráðstefnur og námskeið	6.396.479	8.206.698
Bækur, tímarit og námsgögn	229.999	335.604
Ferðakostnaður innanlands	275.408	870.034
Funda-, ráðstefnu og viðskiptakostnaður	2.959.444	9.126.691
Rekstur tölvubúnaðar og hugbúnaður	34.397.146	34.061.837
Reikningsleg aðstoð	3.315.085	2.318.800
Lögfræði- og ráðgjafakostnaður	7.831.344	6.655.328
Aðkeypt þjónusta	33.440.191	39.052.087
Tryggingar	1.013.958	816.617
Annar kostnaður	597.064	670.481
	<u>175.149.538</u>	<u>169.819.988</u>

Skýringar

7. Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)

	2020	2019
Fjármunatekjur greinast þannig:		
Innleystur hagnaður eignastýringar	53.352.504	44.362.193
Óinnleystur hagnaður eignastýringar	273.442.068	267.643.254
Arðstekjur eignastýringar	177.728	419.224
Vaxtatekjur eignastýringar	36.990.236	29.980.339
Umsýslubóknun eignastýringar	(10.266.200)	(9.990.888)
Vaxtatekjur	2.290.289	9.399.490
Vaxtatekjur vegna innheimtu lífeyrissjóða	1.512.540	1.934.120
	<u>357.499.165</u>	<u>343.747.732</u>
Fjármagnsgjöld greinast þannig:		
Þjónustugjöld	(87.230)	(108.939)
Þjónustugjöld kreditkorta	(13.560)	(14.183)
Seðilgjöld reikninga	(101.663)	(126.426)
Vextir	(126)	0
	<u>(202.579)</u>	<u>(249.548)</u>
Fjármagnstekjuskattur	(59.822.556)	(27.888.348)
	<u>297.474.030</u>	<u>315.609.836</u>

Tekjur af fjárfestingum

Fjárfestingar eru í eignastýringu hjá viðskiptabönkum sjóðsins samkvæmt samningi þar um. Tekjur vegna fjárfestinganna færir sjóðurinn með eftirfarandi hætti:

Óinnleystur hagnaður eða tap eignastýringar: Er færður í lok reikningsskilatímabils samkvæmt uppgjöri frá eignastýringu og er vegna gangvirðisbreytinga og annarra matsbreytinga á fjárfestingum sjóðsins.

Innleystur hagnaður eignastýringar: Er hagnaður eða tap vegna gangvirðisbreytinga og annarra matsbreytinga af fjárfestingum sjóðsins sem hefur verið innleystur á tímabilinu.

Arðstekjur eignastýringar: eru tekjufærðar þegar ákvörðun hluthafafundar um arðgreiðslu í viðkomandi félögum liggur fyrir.

Vaxtatekjur eignastýringar: eru tekjufærðar miðað við upphaflega ávöxtunarkröfu skuldabréfaeignar og áfallnar vaxtatekjur vegna innlánsreikninga í eignastýringu.

Aðrar vaxtatekjur eru vaxtatekjur vegna bankainnistæðna, innheimtu lífeyrissjóða og annarra krafna.

Fjármagnsgjöld og fjármagnstekjuskattur

Fjármagnsgjöld eru færð til gjalda á því tímabili sem þau falla til. Fjármagnstekjuskattur er gjaldfærður á því ári sem hann er innheimtur.

Erlendir gjaldmiðlar og vísitölutenging

Viðskipti í öðrum myntum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í ISK á gengi viðskiptadags. Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á því gengi sem síðast var skráð á árinu. Verðtryggðar eignir og skuldir eru umreiknaðar miðað við vísitölur sem tóku gildi í ársbyrjun 2020. Gengismunur sem myndast við greiðslu skulda og innheimtu krafna er færður í rekstrarreikning sem og áfallinn gengismunur á eignir og skuldir í árslok.

Skýringar

8. Varanlegir rekstrarfjármunir

	Fasteign Borgartúni 18
Árslok 2020	
Bókfært verð í ársbyrjun	0
Viðbót ársins	1.179.270.792
Bókfært verð í árslok	<u>1.179.270.792</u>
Bókfært verð í árslok 2020 greinist þannig	
Kostnaðarverð	1.179.270.792

Á árinu 2020 var fjárfest í fasteign að Borgartúni 18 í Reykjavík fyrir samtals 1.160.000.000 krónur sem áformað er að hýsi starfsemi VIRK. Framkvæmdastjórn sjóðsins hefur samþykkt framkvæmdaáætlun vegna breytinga á húsnæðinu svo það henti betur starfsemi sjóðsins samtals að fjárhæð 205.946.250 krónur. Á árinu 2020 voru 19.270.792 krónur eignfærðar á eignina vegna þessa kostnaðar.

Engar afskriftir voru færðar á árinu þar sem eignin verður ekki tekin í notkun fyrr en á árinu 2021.

9. Fjárfestingar í verðbréfum

Fjárfestingar VIRK-Starfsendurhæfingarsjóðs ses. eru allar í eignastýringu hjá viðskiptabönkum sjóðsins, Íslandsbanka og Landsbanka. Eignastýringin vinnur samkvæmt fjárfestingarstefnu sem stjórn sjóðsins hefur samþykkt og tekur mið af markmiðum og aðstæðum sjóðsins.

Í efnahagsreikningi flokkast fjárfestingarnar í þrennt: Eignahluti í félögum og sjóðum, skuldabréf og skuldabréfasjóði og innlánsreikninga.

	2020	2019
Eignarhlutir í félögum og sjóðum sundurliðast þannig:		
Hlutabréf í skráðum félögum	23.996.596	23.890.390
Eignarhlutir í hlutdeildarskírteinum hlutabréfasjóða	310.251.678	236.503.038
Eignarhlutir í hlutdeildarskírteinum erlendra hlutabréfasjóða	173.176.784	237.864.796
	<u>507.425.058</u>	<u>498.258.224</u>
Skuldabréf og skuldabréfasjóðir sundurliðast þannig:		
Ríkisskuldabréf	48.796.384	260.123.142
Skuldabréf sveitarfélaga	50.278.095	109.300.672
Skuldabréf lánastofnana	113.553.809	160.198.033
Skuldabréfasjóðir	2.926.096.104	3.204.786.754
Skuldabréf fyrirtækja	11.468.717	33.791.813
	<u>3.150.193.108</u>	<u>3.768.200.413</u>
Innlánsreikningar í eignastýringu:	90.769.325	287.553.462
Innlánsreikningar eru bankareikningar og lausafjárjóðir í eignastýringu.		
Fjárfestingar samtals	3.748.387.491	4.554.012.099
Ávöxtun fjárfestinga í eignastýringu:		
Ávöxtun fyrir fjármagnstekjuskatt	353.696.336	332.414.122
Nafnávöxtun	7,77%	7,83%
Raunávöxtun	4,04%	4,90%

Skýringar

9. Fjárfestingar í verðbréfum frh.

Félög og sjóðir, matsreglur

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru færðir á gangvirði. Verðbréf með breytilegum tekjum sem skráð eru á skipulegum verðbréfamarkaði eru eignfærð á markaðsverði í lok árs, en það telst vera verðið á síðasta skráningardegi ársins.

Eignarhlutir í hlutabréfa- og skuldabréfasjóðum sem ekki eru skráð á skipulegum verðbréfamarkaði er færð upp miðað við gengi sem er útgefið af sjóðunum. Það gengi á að endurspeglar gangvirði undirliggjandi hluta- og skuldabréfa í sjóðunum að frádregnum kostnaði.

Skuldabréf, matsreglur

Skuldabréf eru metin á gangvirði. Skuldabréf sem eru skráð á skipulegum verðbréfamarkaði eru eignfærð á markaðsverði í lok árs, en það telst vera verðið á síðasta skráningardegi ársins.

Áhættustýring

Áhættustýring er í höndum stjórnar sjóðsins sem markar fjárfestingastefnu. Helsti fjárhagslegur áhættuþáttur sjóðsins telst vera markaðsáhætta tengd fjárfestingu í verðbréfum. Sjá nánar umfjöllun um fjárhagslega áhættustjórnun í skýringu nr. 17.

10. Óinnheimt iðgjöld og aðrar kröfur

	2020	2019
Óinnheimt iðgjöld og aðrar kröfur sundurliðast þannig:		
Útistandandi iðgjöld atvinnurekenda	179.104.269	180.934.826
Útistandandi mótframlag lífeyrissjóða	155.762.705	153.637.983
Viðskiptakröfur	1.400.000	0
	336.266.974	334.572.809

Óinnheimt iðgjöld og mótframlög eru færð á nafnverði.

11. Handbært fé

Handbært fé

Handbært fé samkvæmt efnahagsreikningi og sjóðstreymi samanstandur af sjóði og óbundnum bankainnstæðum.

Skýringar

12. Eigið fé

Stofnfé

Stofnfé sjóðsins samkvæmt skipulagsskrá nemur kr. 1.500.000. Óskerðanlegt stofnfé samkvæmt skipulagsskrá nemur kr. 1.000.000.

Stofnaðilar sjóðsins eru: Alþýðusamband Íslands (ASÍ), Samtök atvinnulífsins (SA), Bandalag starfsmanna ríkis og bæja (BSRB), Bandalag háskólanna (BHM), Kennarasamband Íslands, fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs, Launaneft sveitarfélaganna og Reykjavíkurborg.

Sjóður til forvarnarverkefna

Stjórn VIRK tók ákvörðun um að fara af stað í sérstakt forvarnarverkefni. Á árinu 2017 voru 150 millj.kr. færðar úr varasjóði VIRK í sérstakan sjóð meðal eigin fjár til forvarnarverkefna. Á árinu 2020 nam kostnaður tengdur forvarnarverkefnum sjóðsins kr. 17.037.272 sem færður er til gjalda meðal útgjalda til starfsendurhæfingar á móti til lækunar á sjóð til forvarnarverkefna.

Varasjóður

Ráðstöfun fjármuna VIRK takmarkast við verkefni sjóðsins eins og þau eru skilgreind í skipulagsskrá og snúa að starfsendurhæfingu. VIRK er ekki með ríkisábyrgð og því þarf að vera til staðar varasjóður til að sjóðurinn geti staðið við þá samninga og þær skuldbindingar sem VIRK hefur samkvæmt lögum nr. 60/2012 um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða. Ráðgjafafyrirtækið Talnakönnun hf. hefur metið þörf á stærð varasjóðs miðað við starfsemina og niðurstaðan er sú að nauðsynlegur sjóður sé 3.039 millj.kr. Þetta er sjóður sem samkvæmt tölfræðilegum aðferðum er með 50% öryggi (þ.e. helmingslíkur eru á að kostnaðurinn verði meiri). Sé hins vegar miðað við 97,5% öryggi eins og oft er gert hjá tryggingafélögum fæst að sjóðurinn þurfi að vera 4.396 millj.kr. Raunverulegur varasjóður er 3.843 millj.kr. í lok árs 2020 sem svarar til 88,2% öryggis (2019: 99,3%). Það er mat stjórnar VIRK að varasjóður VIRK tryggi í dag það öryggi sem þarf að vera til staðar í rekstri VIRK og ekki sé þörf á frekari söfnun í varasjóð.

Yfirlit um breytingar á eiginfjárreikningum

	Stofnfé	Sjóður til forvarnarverk.	Annað eigið fé	Varasjóður	Eigið fé samtals
Hreyfingar 2019:					
Staða í ársbyrjun	1.500.000	100.000.000	0	4.406.759.244	4.508.259.244
Fært af sjóð til forvarnarverkefna		(45.618.138)		45.618.138	0
Afkoma ársins				360.360.704	360.360.704
Staða í árslok	1.500.000	54.381.862	0	4.812.738.086	4.868.619.948
Hreyfingar 2020:					
Staða í ársbyrjun	1.500.000	54.381.862	0	4.812.738.086	4.868.619.948
Fært af sjóð til forvarnarverkefna		(17.037.272)		17.037.272	0
Annað eigið fé			1.179.270.792	(1.179.270.792)	0
Afkoma ársins				192.549.231	192.549.231
Staða í árslok	1.500.000	37.344.590	1.179.270.792	3.843.053.797	5.061.169.179

Skýringar

13. Ýmsar skammtímaskuldir

	2020	2019
Ýmsar skammtímaskuldir sundurliðast þannig:		
Lánadrottanar	219.381.949	218.188.848
Ógreiddir styrkir	20.957.890	21.246.890
Ógreidd laun og launatengd gjöld	24.974.948	23.339.082
Áunnið orlof	63.748.385	49.883.313
	<u>329.063.172</u>	<u>312.658.133</u>

Ýmsar skammtímaskuldir eru færðar á nafnverði.

14. Viðskipti við tengda aðila

Tengdir aðilar sjóðsins eru stofnaðilar, stjórn sjóðsins, framkvæmdastjóri og nánir fjölskyldumeðlimir fyrrgreindra aðila. Upplýsingar varðandi tengda aðila eru eftirfarandi:

	Keypt þjónusta, leiga og vörur	Skuldir
Alþýðusamband Íslands, stofnaðili	14.788.119	1.158.157
Eignarhaldsfélagið Sætúni 1 ehf., í eigu stofnaðila	14.940.458	
Guðrúnartún 1 húsfélag, í eigu stofnaðila (áður Húsfélagið Sætúni 1)	223.583	
Efling stéttarfélag, stjórnartengsl	33.062.126	
	<u>63.014.286</u>	<u>1.158.157</u>

15. Aðrar upplýsingar

Skuldbindingar

Samkvæmt 15. gr. laga um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða nr. 60/2012 skulu framlög til starfsendurhæfingarsjóðs standa undir þeirri þjónustu sem sjóðnum er skylt að veita. Sjóðurinn skal ábyrgjast skuldbindingar sínar með framlögum og skal miðað við að sjóðurinn geti staðið við þær.

Benedikt Jóhannesson tryggingastærðfræðingur, fyrir hönd Talnakönnunar hf. hefur að ósk sjóðsins metið nauðsynlegt umfang varasjóðs vegna starfseminnar. Að hans mati er niðurstaða útreikninga sú að miðað við þá skjólstæðinga sem ekki hafa lokið meðferð í lok árs 2020, sé þörf fyrir varasjóð að fjárhæð 3.039 millj.kr. Miðast sú þörf við tölfræðilegar aðferðir með 50% öryggi (þ.e. helmingslíkur eru á að kostnaður verði meiri). Stærð varasjóðsins þann 31. desember 2020 að fjárhæð 3.843 millj.kr tryggir 88,2% öryggi.

Skuldbindandi leigusamningar

Leigusamningar um skrifstofuhúsnæði að Guðrúnartúni 1 í Reykjavík rann út árið 2019 en starfsemi sjóðsins verður þó enn í húsnæðinu fram til apríl 2021.

Þóknun endurskoðenda

	2020	2019
Þóknun til endurskoðenda greinist þannig:		
Endurskoðun ársreiknings	1.870.000	1.770.000
Önnur þjónusta	580.000	550.000
	<u>2.450.000</u>	<u>2.320.000</u>

16. Aðrar helstu reikningsskilaaðferðir

16.1 Gjaldfærsla kostnaðar

Kostnaður er færður til gjalda á því tímabili sem til hans er stofnað og kröfuréttur seljanda hefur myndast.

16.2 Skattamál

Í skipulagsskrá sjóðsins eru ákvæði þess efnis að jákvæð afkoma af starfsemi hans verði aðeins ráðstafað til að efla starfsemina í samræmi við hlutverk hans og með vísan til þeirra ákvæða hefur sjóðurinn fengið undanþágu frá skattlagningu. Sjóðurinn er því ekki tekjuskattskyldur lögaðili og greiðir því ekki tekjuskatt af rekstri sínum þó um jákvæða afkomu sé að ræða.

16.3 Skuldbindingar

Sjóðurinn færir skuldbindingu þegar sjóðurinn hefur lagalega eða samningslega skyldu til að greiða skuldbindingu vegna liðinna atburða, líkur eru taldar á að til greiðslu þeirra komi og hægt er að mæla þær með ábyggilegum hætti.

Skýringar

17. Fjárhagsleg áhættustjórnun

Starfsemi sjóðsins hefur í för með sér margvíslega áhættu. Samkvæmt 15. gr. laga nr. 60/2012 skulu framlög til starfsendurhæfingarsjóðs standa undir þeirri þjónustu sem sjóðnum er skylt að veita lögum samkvæmt. Sjóðurinn skal ábyrgjast skuldbindingar sínar með framlögum og skal miðað við að sjóðurinn geti staðið við þær. Engin ríkisábyrgð er á starfsemi VIRK og því er mikilvægt að það sé til staðar varasjóður til að mæta bæði sveiflum í rekstri og óvæntum áföllum í rekstri og þjónustu. Starfsemi VIRK er víðtæk og á hverjum tíma eru til staðar skuldbindingar gagnvart bæði einstaklingum og þjónustuaðilum sem geta náð nokkur ár fram í tímann. Vísað er til umfjöllunar um útreikninga á nauðsynlegum varasjóði VIRK í skýringu 12 hér að framan.

Aðrir áhættuþættir tengjast varðveislu og ávöxtun varasjóðs VIRK s.s. vegna vaxtabreytinga og áhrifa breytinga á gengi hlutabréfa og gengi erlendra gjaldmiðla. Helsti fjárhagslegi áhættuþáttur sjóðsins í varðveislu varasjóðs telst vera markaðsáhætta tengd fjárfestingu í verðbréfum. Áhættustýring er í höndum stjórnar sjóðsins sem markar fjárfestingastefnu.

Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á sveiflum í gangvirði eða framtíðargreiðsluflæði fjármálagerninga vegna breytinga á markaðsverðum. Í fjárfestingastefnu sjóðsins setur stjórn skýr mörk um eignasamsetningu. Þar með hefur sjóðurinn tryggt fjölbreytni og varkárni í fjárfestingasafninu og markað áhættuvilja sjóðsins. Þær markaðsáhættur sem skoðaðar eru sérstaklega eru: vaxtaáhætta, hlutabréfaáhætta og gjaldeyrisáhætta. Markmiðið með stýringu markaðsáhættu er að stýra og takmarka áhættu við skilgreind mörk, jafnframt því sem ábati er hámarkaður.

Sjóðurinn hefur falið Íslandsbanka og Landsbankanum að stýra eignasafni sjóðsins. Eignastýringin þarf að fylgja fjárfestingaráætlun sem samþykkt hefur verið af stjórn. Fjárfestingarstefnan er eftirfarandi:

	Lágmark	Hámark	Stefna
Innlán - peningamarkaðsinnlán	0%	100%	10%
Ríkisskuldabréf og víxlar	40%	100%	60%
Önnur skuldabréf	0%	30%	20%
Hlutabréf	0%	30%	10%

Í árslok 2020 var staða eignastýringar hlutfallslega eftirfarandi:

	Landsbankinn	Íslandsbanki
Innlán - peningamarkaðsinnlán	5,0%	0,3%
Skuldabréf	85,0%	83,3%
Hlutabréf	10,0%	16,4%
- Innlend hlutabréf	4,7%	12,0%
- Erlend hlutabréf	5,3%	4,4%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Skýringar

17. Fjárhagsleg áhættustjórnun frh.

Vaxtaáhætta

Vaxtaáhætta er hættan á sveiflum í gangvirði eða framtíðargreiðsluflæði fjármálagerninga vegna breytinga á markaðsvöxtum.

Breyting á ávöxtunarkröfu og vaxtakjör eru þættir sem hafa mikil áhrif á ávöxtun innlendra skuldabréfa. Lækkun stýrivaxta Seðlabanka Íslands hefur áhrif til lækkunar á ávöxtunarkröfu flestra skuldabréfa sem skilar sér í hærra gengi og þar með ávöxtun. Hækkun stýrivaxta hefur hins vegar öfug áhrif á gegnig skuldabréfa.

Næmnigreining skuldabréfa

Áhrif af 5% hækkun/lækkun í virði skuldabréfa þýðir breytingu á eignasafninu um 158 milljónir króna.

Hlutabréfaáhætta

Hlutabréfaáhætta er hættan á sveiflum í gangvirði eða framtíðargreiðsluflæði skráðra og óskráðra hlutabréfa félagsins.

Næmnigreining fyrir hlutabréfaáhattu sýnir hvernig breytingar á gangvirði verðbréfa sveiflast vegna breytinga á markaðsverði, hvort sem verðbreytingarnar eru vegna einstakra fjárfestinga, útgefenda verðbréfa eða allra þátta sem hafa áhrif á fjármálagerninga.

Næmnigreining hlutabréfa

Áhrif af 5% hækkun / lækkun í virði hlutabréfa þýðir breytingu á eignasafninu um 25 milljónir króna.

Gjaldeyrisáhætta

Gjaldeyrisáhætta er hættan á sveiflum í gangvirði eða framtíðargreiðsluflæði fjármálagerninga vegna breytinga á gengi gjaldmiðla.

Sjóðurinn fjárfestir í erlendum gjaldmiðlum auk þess sem félagið er með fjárfestingar í erlendum verðbréfum þar sem sveiflur í gengi íslensku krónunnar hafa áhrif á virði fjármálagerninganna.

Næmnigreining gjaldeyris

Áhrif af 5% hækkun / lækkun gengis íslensku krónunar þýðir breytingu á eignasafninu um 9,6 milljónir króna.

Undirritunarsíða

Undirritun stjórnarformanns
Davíð Þorláksson

Undirritað af:
Davíð Þorláksson
1609805679
Dags: 08.04.2021
Tími: 09:25:47
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: b7f2dbdf-
00e0-424e-8fdf-
223713cf8eb7

Undirritun varaformanns stjórnar
Ragnar Þór Pétursson

Undirritað af:
Ragnar Þór Pétursson
2603765869
Dags: 08.04.2021
Tími: 09:29:59
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: b7f2dbdf-
00e0-424e-8fdf-
223713cf8eb7

Undirritun stjórnarmanns
Garðar Hilmarsson

Undirritað af:
Garðar Hilmarsson
1308513399
Dags: 08.04.2021
Tími: 10:58:50
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: b7f2dbdf-
00e0-424e-8fdf-
223713cf8eb7

Undirritun stjórnarmanns
Halldóra Friðjónsdóttir

Undirritað af:
Halldóra Friðjónsdóttir
2611594069
Dags: 08.04.2021
Tími: 09:28:57
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: b7f2dbdf-
00e0-424e-8fdf-
223713cf8eb7

Undirritun stjórnarmanns
Hannes Gunnar Sigurðsson

Undirritað af:
Hannes Gunnar
Sigurðsson
2408552599
Dags: 08.04.2021
Tími: 09:22:12
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: b7f2dbdf-
00e0-424e-8fdf-
223713cf8eb7

Undirritun stjórnarmanns
Heiðrún Björk Gísladóttir

Undirritað af:
Heiðrún Björk
Gísladóttir
0203862239
Dags: 08.04.2021
Tími: 09:33:54
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: b7f2dbdf-
00e0-424e-8fdf-
223713cf8eb7

Undirritun stjórnarmanns
Hjördís Þóra Sigurþórsdóttir

Undirritað af:
Hjördís Þóra
Sigurþórsdóttir
0506592839
Dags: 08.04.2021
Tími: 09:23:16
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: b7f2dbdf-
00e0-424e-8fdf-
223713cf8eb7

Undirritun stjórnarmanns
Lilja Kristbjörg Sæmundsdóttir

Undirritað af:
Lilja Kristbjörg
Sæmundsdóttir
1601754199
Dags: 08.04.2021
Tími: 09:49:29
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: b7f2dbdf-
00e0-424e-8fdf-
223713cf8eb7

Undirritun stjórnarmanns
Margrét Sigurðardóttir

Undirritað af:
Margrét Sigurðardóttir
1206604469
Dags: 08.04.2021
Tími: 14:35:53
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: b7f2dbdf-
00e0-424e-8fdf-
223713cf8eb7

Undirritun stjórnarmanns
Ragnar Þór Ingólfsson

Undirritað af:
Ragnar Þór Ingólfsson
1705734719
Dags: 08.04.2021
Tími: 18:15:13
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: b7f2dbdf-
00e0-424e-8fdf-
223713cf8eb7

Undirritunarsíða

Undirritun stjórnarmanns
Sólveig Anna Jónsdóttir

Undirritað af:
Sólveig Anna
Jónsdóttir
2905754789
Dags: 08.04.2021
Tími: 12:18:33
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: b7f2dbdf-
00e0-424e-8fdf-
223713cf8eb7

Undirritun stjórnarmanns
Sólveig Bachmann Gunnarsdóttir

Undirritað af:
Sólveig Bachmann
Gunnarsdóttir
1404632139
Dags: 08.04.2021
Tími: 09:43:32
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: b7f2dbdf-
00e0-424e-8fdf-
223713cf8eb7

Undirritun stjórnarmanns
Unnur Sverrisdóttir

Undirritað af:
Unnur Sverrisdóttir
2812595209
Dags: 08.04.2021
Tími: 14:24:30
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: b7f2dbdf-
00e0-424e-8fdf-
223713cf8eb7

Undirritun stjórnarmanns
Þórey Sigríður Þórðardóttir

Undirritað af:
Þórey Sigríður
Þórðardóttir
1709674539
Dags: 08.04.2021
Tími: 10:08:00
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: b7f2dbdf-
00e0-424e-8fdf-
223713cf8eb7

Undirritun framkvæmdastjóra
Vigdís Jónsdóttir

Undirritað af:
Vigdís Jónsdóttir
1012655019
Dags: 08.04.2021
Tími: 09:50:53
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: b7f2dbdf-
00e0-424e-8fdf-
223713cf8eb7

Undirritun óháðs endurskoðanda
Bryndís Björk Guðjónsdóttir

Undirritað af:
Bryndís Björk
Guðjónsdóttir
2812654079
Dags: 08.04.2021
Tími: 14:54:19
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: b7f2dbdf-
00e0-424e-8fdf-
223713cf8eb7